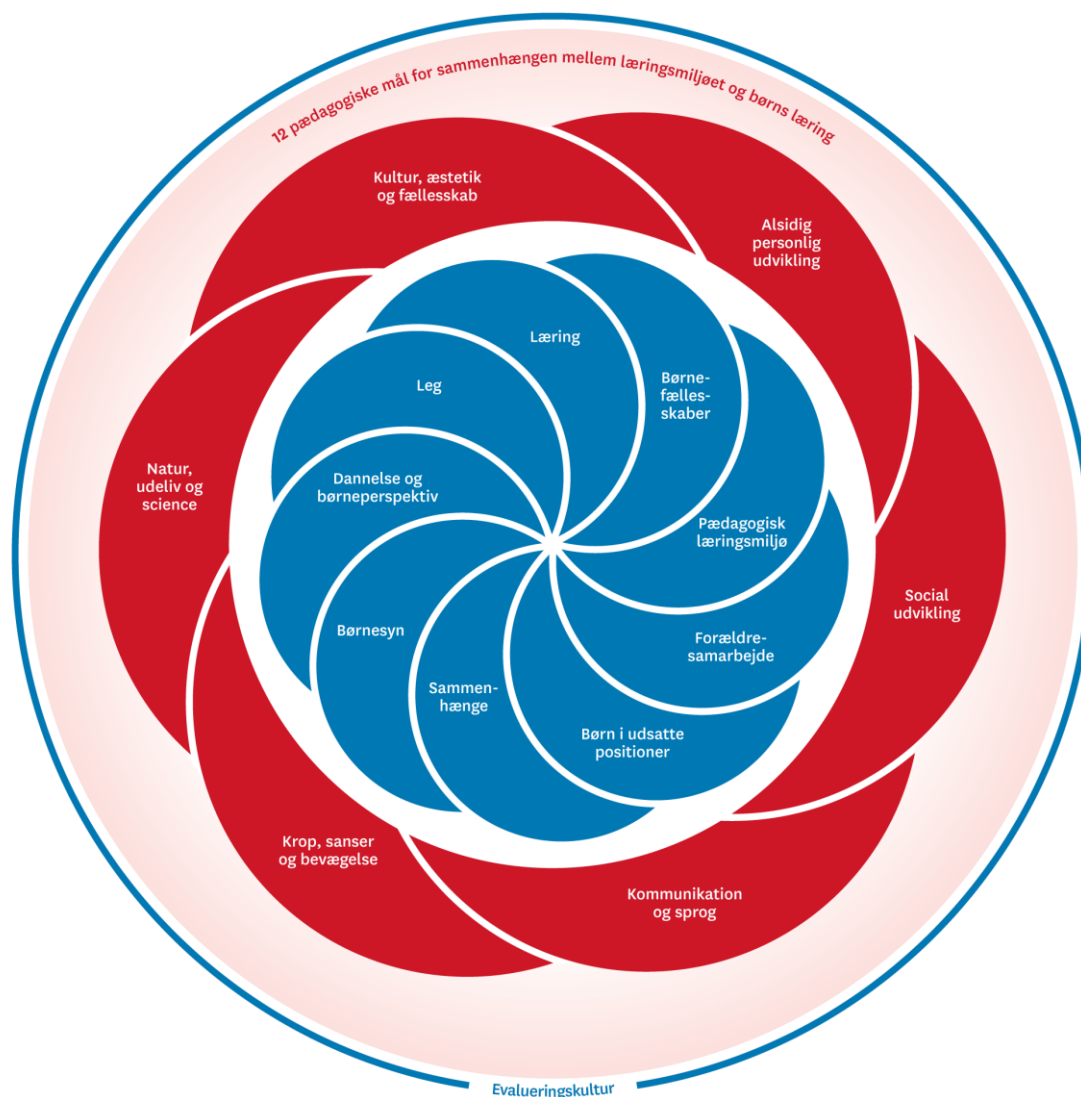

Pædagogisk læreplan for Moseengens Børnehus 2020 Revideret 14.november 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den

tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [*Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold*](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor.

Hvem er vi?

Hvem er vi?

Vi vil gerne byde jer velkommen til Moseengens Børnehus. Med denne pædagogiske læreplan vil I blive informeret om vores daglige pædagogiske praksis.

Moseengens Børnehus er en kommunal integreret institution med plads 68 børn, fordelt på 24 vuggestuebørn og 44 børnehalebørn med to vuggestuegrupper og to børnehavegrupper.

I Moseengen er der fuld bespisning for alle børn og vores køkkenleder tilbereder en alsidig og varieret økologisk kost. Vi har sølvmærke på 60-90 pct. Økologi.

I Moseengens Børnehus er der 18 fastansatte medarbejdere fordelt på 10 pædagoger og 5 pædagogmedhjælpere, køkkenleder og daglig leder.

Personalet deltager jævnligt i kurser og efteruddannelser for at opkvalificeres til de mange og alsidige opgaver et dagtilbud skal rumme. Vi er optaget af at være opdateret på den nyeste viden indenfor det pædagogiske felt. Vi har lyttet ofte til en podcast fra Socialt indblik inden vores personalemøde. Pædagoggruppen har brugt noget af deres forberedelsestid på at læse faglige artikler.

Alle fastansatte har gennemgået det store førstehjælpskursus og der følges op med kurser i både førstehjælp og brandslukning efter gældende regler.

Derudover, har vi vikarer tilknyttet huset, der kan træde til ved det faste personales fravær, når der afholdes ferie, kurser, møder m.v.

Vi arbejder med åbne døre og på tværs af hele huset. Det gør, at børnene og de voksne kender hinanden rigtig godt og dermed er det mere trygt for børnene, når andre voksne skal tage over og give en hjælpende hånd.

Vi samarbejder med Helhedsplanen og familieballast projekt. Vi har unge i praktik i et lommepengejob 6 måneder ad gangen. Vi samarbejder med jobcenteret og jobpraktikanter.

Moseengens Børnehus hører under Område Asgård - Kirstinedal, med en områdeleder og en fælles forældrebestyrelse for hele området.

Vi er 7 dagtilbud i Asgård – Kirstinedals området, Firkløveret, Rishøjens Børnehus, Basen, Nordlys, Spiren, Asgård Børnehus og Moseengens Børnehus, der samarbejder i et fælles ledelsesteam.

Institutionen ligger i et tæt bebygget og alsidigt boligområde nær Ølby station, Køge hallerne og Køge Universitetssygehus. Vi har let ved at komme til mange naturområder som skov og strand.

Vi modtager børn fra hele området og ud fra alle børns perspektiv, arbejder vi målrettet med bl.a. børnenes sprog, motorik og sociale kompetencer.

Institutionen blev idrætscertificeret i 2014, hvor alle medarbejdere har deltaget. Vi tænker krop og bevægelse ind i alle læreplanstemaer og de aktiviteter vi arbejder med.

På vores pædagogiske dag okt. 2022 blev institutionen re certificeret. Personalegruppen har gennemgået et kompetenceløft, som skaber en fælles metodik og fælles kropslig og sproglig referenceramme for alle institutionens medarbejdere. Formålet er at skabe en kultur, hvor idræt, leg og bevægelse er omdrejningspunkt for hele institutionens hverdag.

Vi har tilrettelagt det pædagogiske arbejde hvor der er fokus på et udviklende læringsmiljø for børn gennem hele dagen. Udviklingen af børns læring skal ske inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. Vi er opmærksomme på at de pædagogiske læreplanstemaer indgår i alle aktiviteter og temaer som et led i at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer.

Moseengen har en dejlig legeplads med masser af træer og buske, der giver børnene rig mulighed for at lege og udforske en del af naturens forunderlige verden. Legepladsen har bålhytte, hvor de største børn er med til at lave forskellige madretter tilpasset de temaer vi arbejder med, i samarbejde med vores kostfaglige medarbejder. Alle børnegrupper kommer på skift på tur ud af huset, til bl.a. områdets legepladser, skov og strand.

Vuggestuen arbejder med krop og bevægelse både inde og ude tilpasset børnenes udvikling og alder. De største børn kommer i Køgehallen en gang ugentlig sammen med en børnehavegruppe. Storbørns gruppen kommer i springcenteret en gang om ugen sammen med en af områdets øvrige institutioner.

I Moseengen vil børn og forældre møde:

- Et personale med en bred pædagogisk faglighed og erfaring
- Et personale med høj anciennitet
- En homogen personalegruppe med et godt arbejdsmiljø
- Idrætscertificeret institution med vægt på Krop og bevægelse
- Børn i et aktivt og spændende børnemiljø
- Omsorg og nærværende voksne
- En grøn og udfordrende legeplads
- Brobygning til områdets institutioner og skole
- Et tæt og gensidigt forældresamarbejde

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Moseengens Børnehus er vi særligt opmærksomme på at se det enkelte barns alsidige udvikling, inden for zonen for nærmeste udvikling. For at styrke det enkelte barns udvikling både personligt og socialt, er det vigtigt at barnet føler sig set, hørt og forstået i samspil med sine omgivelser. Barnet skal føle/vide at det har en central plads i fællesskabet, hvor medindflydelse spiller en stor rolle i barnets hverdag.

Det enkelte barn skal lære og vil opleve, at der stilles krav, men at det også har mulighed for selv at træffe valg i sin dagligdag. Personalet er opmærksomme på at stille barnet overfor valg, f.eks. hvilket spil vil du spille? eller hvem vil du lege med, eller hvad har du lyst til? I de pædagogiske overvejelser tænkes barnets spor eller interesser ind i planlægningen/aktiviteterne.

Børnene vil erfare at alle har en stemme i fællesskabet i Moseengens Børnehus, uanset alder. Det er personalets ansvar at alle børn tages alvorligt i de demokratiske beslutninger. Det gøres ved gruppesamlinger hvor alle skal have mulighed for indflydelse eller kunne tilkendegive deres mening. Personalet opfordrer børnene til at være aktive deltagere, dette lærer vores børn at kunne håndtere demokrati på børneniveau.

Vi ved at legen er et af de vigtigste grundlag for et barns udvikling både sproglig, kognitivt og socialt. Derfor har legen en vigtig betydning i vores børns hverdag.

Vi har øje for de vigtige små legefællesskaber der eksisterer i vores institution, både børns egne selvorganiserede lege, men også de voksne rammesatte lege. Det er vigtigt for os at kunne understøtte og udvikle fantasien og kreativiteten hos børnene. Dette kan gøres ved at den voksne involverer sig i legen især der hvor børnene kan have svært ved selv at udvikle og gøre legen mere abstrakt. Man skal som voksen stille sig til rådighed for børnenes ideer, og den voksne kan komme med input og udvide børnenes sproglige initiativer og handlinger.

Legen er et fantastisk univers hvor børnene har alle muligheder for at udvikle sig på alle udviklingsområder. Vi understøtter den gode udviklende leg og vi intervenserer, hvis legen ikke opleves som udviklende og rar for alle involverede børn.

Det er derfor vores målsætning at sørge for at der skabes rammer så alle børn oplever at være en del af legefællesskabet. Vi er meget opmærksomme på de børn, der kan have svært ved at blive en del af legefællesskabet, hjælpes og understøttes til deltagelse. Det gøres ved at den voksne deltager med barnet i legen og fremhæver og italesætter barnets initiativer, så de andre børn får øje på barnet.

På vores pædagogiske dag i 2023 arbejder hele personalegruppen med *Fri for mobberi*. Det pædagogiske værktøj er et forebyggende antimobbeprogram. Vigtigheden af at kunne knytte venskaber og indgå i lege-relationer har afgørende betydning- både for børnenes trivsel, udvikling og læring.

Vi bestræber os på at skabe rum for læring hele dagen. Vi har voksenplanlagte aktiviteter der breder sig ud over hele dagen. Det kan være en morgensamling med månedssang og fokus på turtagning samt træning af fælles opmærksomhed. Der arbejdes i små grupper over hele dagen ud fra den pædagogiske læreplan. Vi bruger dialogisk læsning med børnene og tematiserede aktiviteter, hvor der skabes rum for fordybelse. Det er vigtigt for os at skabe et rart og roligt læringsmiljø, hvor det enkelte barn har mulighed for at udvikle sig i samspil med andre.

Frokost og frugt rutiner i Moseengens Børnehus er et lige så stort læringsrum som de planlagte læringsaktiviteter. Disse faste rutiner rummer mange samtaler mellem barn-barn/barn-voksen som udvikler barnets kommunikative strategier, men også styrker barnets selvhjulpnehed og evne til at være aktiv lyttende og vente på tur.

Rutinesituationer skal være et udviklende læringsrum med nærvær med både fokus på sprog, kognitive udvikling, sociale og motoriske færdigheder. I vores rutinesituation bl.a. garderoben, har vi aftalt i personalegruppen at dette foregår i små grupper, så børnene oplever et rart miljø hvor der er plads og mulighed for at øve sig i tæt samspil med en voksen.

Vi ønsker at udvikle børnene på deres selvhjulpnehed, dette gøres ved kun at hjælpe i det omfang det enkelte barn har behov for. Vi fremhæver de små succeser, hos barnet så barnet motiveres til fortsat til at have lyst til at kunne selv.

Vi arbejder målrettet med at udvikle børnefællesskaber der skaber plads for nye relationer, vi ser muligheder i at børnene kan lege på tværs af alder, køn og kultur. Vi arbejder både i stueopdeling, men også aldersopdelte grupper. Vi er opmærksomme på at differentierer, da nogle børn kan foretrække at lege med ældre eller yngre børn, alt efter deres legekompetencer og ønsker for legen. Derfor skaber vi forskellige små grupper, som giver mulighed for, at det enkelte barn kan afprøve sig i flere forskellige børnefællesskaber.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Moseengens børnehus arbejder vi i små grupper med børnene, vi strukturerer vores hverdag med faste rutiner, så det er genkendeligt for både børn og voksne. Dette giver en ro hos vores børn, så de har nemmere ved at fungere i dagligdagen, det medfører en sammenhæng mellem læringsmiljøet og børns læring.

Rutinerne er en vigtig del af det pædagogiske læringsmiljø. I Moseengens Børnehus har vi i personalegruppen haft et actionslæringsforløb med fagligt oplæg om måltidspædagogik for at få skabt nogle gode rammer omkring det fælles måltid. Vi har fokus på at fremme børns trivsel, læring og udvikling gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer. Vi ser måltidet som et vigtigt læringsrum hvor børnene kan udvikle sine sociale og kommunikative kompetencer i samspil med andre.

Vi benytter et læreplans bobleskema i tilrettelæggelsen af de temaer og aktiviteter, der er på vores personale/afdeling/stuer. Hermed får vi samtidig videns delt, så vi får fremmet alle de gode pædagogiske overvejelser og muligheder.

Ud fra et overordnet tema, arbejdes der struktureret med at brede læringen ud, så børnene får størst muligt læringsudbytte.

Eks. Fra børnehaven.

Fra læringsplanstemaet Kultur, Æstetik og fællesskaber. Her havde vi i børnehavegrupperne valgt eventyret guldlok. Først blev børnene præsenteret for dialogisk læsning af bogen i små grupper af flere omgange. Dernæst spillede vi det på flere måder som teater. Børnene var derudover på bjørnejagt på legepladsen, hvor bevægelse og fællesskab om at finde bjørnene, spillede en stor rolle. Vi fandt også fokusord på legepladsen ud fra bogen, ved hjælp af billeder der blev hængt op forskellige steder, som vi så skulle løbe hen til når de var skrevet i bogen. Vi så på begrebet størrelser, lille, mellem og stor, hvor børnene fik lov selv at vælge til frokost om de ville være lillebjørn, mor bjørn eller far bjørn.

Vi har i vuggestuen udarbejdet forskellige læringsmiljøer, som på bedste vis er med til at fremme det enkeltes barns kompetencer og udviklingsmuligheder.

Eks. Fra Vuggestuen:

Samling:

Vi holder samling et par gange om ugen for at styrke børnefællesskabet. Samlingen foregår på gulvet i børnehøjde i en rundkreds, så alle både børn såvel voksne kan se hinanden. De voksne er fordelt mellem børnene. Der er lavet et fast program ud fra hvert læreplanstema med de samme sange. Dette har vi, fordi vi har særligt fokus på den sproglige udvikling, og det udspiller sig i genkendeligheden. Vi følger barnets spor og inddrager også børnenes, så de oplever at have medbestemmelse. Overordnet set er samling en voksenstyret pædagogisk aktivitet, men der er stadigvæk plads og mulighed for, at børnene kan stille sig nysgerrige og komme med inputs.

Ud fra læreplanstemaerne har vi forskellige sprogkasser med diverse rekvisitter, som vi tager frem under samlingen for at visualisere og understøtte det sproglige.

Da vi ved hvor vigtigt struktur og synlighed er for en børnegruppe, starter vi altid en samling med den samme start sang og slutter med den samme farvelsang.

Spisning:

Inden hvert måltid går børnene i små hold ud på badeværelset og vasker hænder. Ved spisning sidder vi ved tre borde med fire børn samt 1-2 voksne. Vi har to høje borde, hvor de mellemste og de yngste børn sidder. Samt et lavt bord, hvor de største vuggebørn sidder. Ved bordet med de store vuggebørn, er det altid et barn, som dækker bord (henter og sætter tallerken, bestik, kop osv.) til de andre børn. Maden bliver sat på bordet, og børnene hjælper selv med at øse mad samt hælde vand op. De dage hvor vi får rugbrød, skal de store være med at selv at smøre. Vi benævner og italesætter alt hvad vi gør, såsom hvilken slags mad vi skal spise, og hvad vi drikker. De store øver sig i at blive siddende til at alle har spist deres mad færdigt. Derefter sætter de selv deres service over på rullebordet. De små øver sig i selv at spise samt drikke af kop med hjælp fra den voksne.

Der sidder den samme faste voksen ved det samme bord minimum 14 dage ad gangen, og dette for at etablere nogle gode relationer til børnene, og gengive de samme rammer og normer omkring spisningen. Efter de 14 dage vurderer vi, om de voksne skal rotere mellem de forskellige borde.

Garderobe:

Når vi skal have overtøj på, kommer der altid kun 3-4 børn ud på samme tid. Dette gør vi, fordi det giver mere ro til børnene, når gruppestørrelsen er lille. Børnene kan bedre koncentrere sig om at tage deres eget tøj på. De store børn skal for så vidt muligt selv prøve at tage deres tøj på. Den voksne er altid synlig og guider barnet under selve processen. Imens børnene øver sig i at tage tøj på, snakker vi om vejret. F.eks. hvis det er meget koldt, så er en god ide at tage varmt tøj på. Her italesætter vi det som vi forbinder med varmt tøj, støvler, hue, vanter, flyverdragt osv. Hvis det er varmt, taler vi om sommertøj osv. Læringen ved dette er en personlig udvikling i forhold til det grove motoriske, såvel det finmotoriske.

Eks 1: På badeværelset før spisning

Her sidder der en voksen og guider dem i håndvask. Herude er aktiviteten gjort visuelt for børnene i form af billeder, der er sat op på spejlet. Vi er opmærksomme på at sætte ord på i situationen. Dette gør at læringen i at vaske hænder bliver attraktivt og sjovt.

Eks 2: På badeværelset efter spising

Når vi har spist frokost, skal børnene ud at sove, og dette foregår ved at børnenes skiftes og gøres klar. Det er her der er ekstra fokus på nærvær og tæt kontakt med det enkelte barn. Der tales til og med barnet, når der bliver puslet. Dette giver barnet tryghed og giver rig mulighed for god relation med barnet inden barnet skal sove. Der er stor fokus på selvhjulpen hed med de store vuggebørn, som her skal øve sig i at tage deres tøj af, og derefter sætte sig på toilettet og se, om de kan tisse. Der kan godt være flere af de store børn på gulvet samtidigt, og her ses der ofte, at børnene spejler sig i hinanden, og hjælper hinanden med f.eks. at tage strømper af. På sidelinjen sidder den voksen og italesætter, hvordan barnet nu tager bl.a. sin trøje eller bukser.

Når vi laver pædagogiske aktiviteter, er det oftest i små grupper. Vi har stor fokus på sammensætningen af børn, hvilket betyder at børnene bliver sat sammen ud fra hvilke sproglige kompetencer de hver især har. Vi oplever at børnene er mest modtagelige overfor læring i små grupper, hvor der ikke er så mange, de skal forholde sig til. Den voksne vil være nærværende, og have mere fokus på det enkelte barn. Derudover vil barnet føle sig mere hørt, set og forstået /anerkendt, som er med til at styrke barnets selvtillid/selvverd.

Billedlotteri:

I denne aktivitet ser børnene forskellige billeder, som gør sprogforståelsen større. Et ord bliver hele tiden koblet til et billede, netop for at understøtte det sproglige. Børnene skal efterfølgende finde det matchende billede frem på pladen. Samtidig har barnet en medspiller, som skal byde ind, hvis man har billedet. Her er der stor læring i at have stor koncentration og samtidig være særlig opmærksom på, hvad der bliver råbt op. Det er essentielt i forhold til de sociale spilleregler, at der her er fokus på turtagning, som indebærer, at man skal øve sig i at være tålmodig og vente på det bliver egen tur, samt lytte efter selvom det ikke er barnet selv, der er i centrum/fokus.

Kartoffelmel:

At lege med kartoffelmel er også en god aktivitet, når vi arbejder med sanser. Børnene får mulighed for at arbejde med den taktile sans. De føler materialet med hænderne – andre bruger smagssansen. Nogle børn kigger på kartoffelmelet, og vælger ikke at røre det. Børn har forskellige forudsætninger, og nogle børn har

brug for at blive understøttet i den kropslige og emotionelle udvikling, f.eks. ved at børste barnet, så det får en fornemmelse af sin egen krop. Heraf mærker barnet ro, velvære - at noget føles rart, glæde, at smile og grine. Samt mærke når noget gør ondt, eller bliver ked af det.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi bestræber os på at have en tæt kontakt med *alle* forældre, så der skabes sammenhæng imellem institutionen og hjemmet. Vi optaget af at få skabt en tillidsrelation mellem os og forældrene i et samarbejde, der er præget af åbenhed og dialog og hvor vi sammen kan støtte op om og udvikle deres barn. Vi opfordrer forældre til at tage del i deres barns læring, ved at tale sammen med dem om, hvorledes de kan understøtte den aktuelle læring som vi har fokus på. Det kan være ved at samarbejde om at læse og tale om de samme emner, som vi arbejder med. Hvis forældrene ved at, vi f.eks. arbejder med skoven som tema, så kan de tage del i læringen ved at tale ind i den kontekst, eller fysisk tage på gåture dertil.

Vi taler både med vores forældre om barnets stærke kompetencer, men også hvor der er behov for at sætte yderligere ind for at understøtte barnets udvikling. Ved at inddrage forældrene optimerer vi barnets mulighed for læring, når vi sætter ind med fælles indsats. Vi bruger flere forskellige vinkler til at synliggøre barnets udvikling, såsom Trasmo, Sprogtrappen og observationer fra hverdagen.

Forældrene inddrages og tages med på råd i forhold til legeaftaler. Vi betoner vigtigheden af at barnet har trygge og udviklende relationer uden for daginstitutionen. Vi er i dialog med forældrene om deres barns sociale trivsel i børnegruppen og kommer med opfordringer til at forældrene, tager kontakt, til andre forældre, for at styrke den gode sociale udvikling hos det enkelte barn.

Vuggestue eksempel.

Vi har haft flere medarbejdere afsted på 1000 dages projekt. Det er en uddannelse der har fokus på forældrepartnerskabet og hvordan vi kan tænke ny viden ind i samarbejdet. Vi har blandt andet sat i værk at holde samtale med de kommende forældre 1 mdr. inden barnet starter, samt at de kommer her 1 gang om ugen på besøg 1 mdr. inden barnet starter.

1. mdr. efter start inviteres forældrene til en samtale om hvordan det går, og vi har udarbejdet et papir hvor forældrene skriver under på samtals indhold.

Generelt afholdes der løbende forældresamtaler igennem barnets institutionsliv. I dagligdagen arbejder vi med en tæt forældrekontakt og indgår i partnerskab med forældrene om deres barns udvikling og trivsel. Har forældre eller institution brug for yderligere hjælp til et barns trivsel og udvikling, kan områdets konsulenter fra PPR og den forebyggende rådgiver give begge parter sparring.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Moseengens Børnehus ser vi meget på det enkelte barns udvikling og vi tager højde for i vores aktiviteter og i dagligdagen at alle børn uanset udviklingsniveau kan tage del i det pædagogiske læringsmiljø.

Vi ligger vægt på at udvikle og styrke det enkelte barn inden for deres nærmeste udviklingszone. Vi har altid en pædagogisk "bagdør" hvor barnet stadig har mulighed for at være med, men på sine præmisser. Vi er meget opmærksomme på at justere vores praksis, og skabe deltagelsesmuligheder, så alle børn er med i fællesskabet. Barnet kan være lyttende og observerende med en støttende voksen ved sin side, indtil barnet føler sig tryk nok til at byde ind og være aktiv med i aktiviteten.

Ved at arbejde med børnene i små grupper skabes rammerne for at vi nemmere, har øje for det enkelte barns mulighed for deltagelse. Vi guider børnene uanset om det er i legen eller i planlagte pædagogiske aktiviteter og hjælper de børn der kan have svært ved at finde en plads i børnefællesskabet. Det gør vi ved sammenkæde

børnene, ved at forstørre barnets gode kompetencer og intentioner, så vi får skabt en fælles opmærksomhed. I struktureret aktiviteter eller lege med voksendeltagelse får børn i udsatte positioner en plads i børnefællesskabet. Det bliver forudsigeligt for barnet når det ved hvad det skal, rammen er genkendelig og barnet får nemmere ved at øve sig på det der er svært. Vi bestræber os på at skabe gode varige relationer imellem børnene i de små grupper, så de også får mod på og lyst til at forsætte deres samspil i andre kontekster.

I vores hverdag benytter vi visuel kommunikation i form af piktogrammer og tegn, så børnene bedre kan fungere ved overgange og skift i hverdagen. Vi er optaget af at opkvalificere og udvikle vores faglighed, så vi har haft en fælles artikel om Marte Meo og Low arousal i hverdagen.

Eks.

De voksne er opmærksomme på at positionere sig i institutionen. Et eksempel kan være at hvis man oplever et barn der sidder alene i sandkassen og leger, uden at være i samspil med andre, så kan den voksne sætte sig og tage en deltagende rolle. Dette medfører ret ofte at andre børn bliver interesseret i at deltage og byde ind med nye ideer til legen. På den måde får vi skabt et fællesskab imellem børnene og det enkelte barn får følelsen af at tilhøre et legefællesskab.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Storebørns gruppen i Moseengens børnehus er de kommende skolebørn fra begge stuer.

I den sidste tid i børnehaven er der fokus på at fremme børnenes deltagelse i de sociale fællesskaber med jævnaldrende. Vi fordyber os i længerevarende pædagogiske forløb, hvor niveauet bliver højnet jo længere vi kommer frem imod SFO start.

Vi laver målrettet aktiviteter, der styrker barnets finmotorik, tegnefærdigheder, de løser små opgaver samt lære at skrive deres navne. Vi forsøger at skabe en nysgerrighed omkring skrift og herved skabe en tryghed ved at skulle præstere inden for bogstaver og tal.

For os er det utroligt vigtigt at børnene er socialt rustet og parate til komme over i en større kontekst, med mindre overvågenhed og større selvforvaltning.

Vi styrker børnene i en større grad af selvforvaltning. Eksempel: Hvad tror du at du skal have på af tøj ud, nu hvor det regner udenfor?

I børnegruppen arbejder vi med at udvikle deres sociale kompetencer i samspil med andre. Børnene bliver igennem lege og visuelle billeder trænet i at give plads til hinanden, aflæse hinandens mimik, kropssprog og bevare selvkontrollen og handle hensigtsmæssigt i konfliktsituationer. Vi taler rigtig meget om hvordan man er en god kammerat og hvordan man kan invitere til leg. Vi taler om følelser, hvordan man viser og italesætter sin sindsstemning. Vi arbejder målrettet på at styrke det enkelte barns empati og omsorg i børnefællesskabet.

Vi forbereder børnene på overgangen ved at italesætte hvad det vil sige at gå på SFO. Vi er opmærksomme på at skabe den størst mulige tryghed for alle børn.

Vi er i tæt samarbejde med Asgård SFO for at gøre overgangen fra børnehaven så gnidningsfri og lystbetonet som muligt for alle børn. Vi sørger for at børnene kender omgivelserne og deres nye voksne allerede inden SFO-start.

Vi har en klar brobygningsplan i området sammen med de andre daginstitutioner. Storebørns grupperne mødes på tværs af områdets institutioner, men også i deres kommende SFO. Kendskab til stedet og børn fra andre institutioner skabes, og på denne måde opnår vi en tryghed i overgangen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Institutionen bruger meget lokalområdet og samarbejder på forskellig vis med lokalsamfundet som er blevet en integreret del af den pædagogiske hverdag.

Børnegrupperne tager jævnligt på ture og bruger nærmiljøets legepladser i de områder hvor børnene bor. I samarbejde med Helhedsplanen modtager vi periodevis unge fra nærmiljøet, der kan komme i et lomme-
pengejob her i Moseengen. Vi vil gerne medvirke til at støtte og motivere de unge til fremadrettet at finde et fritidsjob.

Institutionen har et samarbejde med Køgehallerne og Køge springcenter, hvor forskellige børnegrupper en gang ugentlig kan få mulighed for at udfolde sig motorisk, og på mere plads, end institutionens rammer kan give mulighed for.

Institutionen deltager jævnligt i forskellige projekter med Køge bibliotek. Børnegrupperne tager til arrangementer på biblioteket for at høre fortællinger eller låne bøger til de temaer institutionen arbejder med. Børnegrupper har deltaget i projekt Billedstrøm og flere andre kunstprojekter, hvor resultatet af det sidste kan ses som udsmykning udendørs på huset.

Områdets institutioner samarbejder meget omkring børnenes forberedelse til skolestart. Alle institutioner deltager i forskellige og fælles aktiviteter til en brobygning og overgang til skolen. I januar, februar og marts arrangeres fælles aktiviteter, teater og musik oplevelser for institutionernes storbørnsgrupper.

Institutionen deltager med børnegrupper i mange af de tilbud der er fra Naturskolen. Disse medvirker til at børn og voksne får endnu mere kendskab, indsigt og forståelse til naturen.

En lille gruppe deltager til Køge festuge, hvor udklædning og går optog i fællesskab med andre dagtilbud. Hvert år deltager institutionen i Ølby kirkes julearrangement for områdets daginstitutioner. Børnehavens storbørnsgruppe går hvert år Luciaoptog i institutionen for søskende og forældre.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Moseengens børnehus er bygget i 1980 og efter datidens rammer for et dagtilbud. Hver stue fremstår med to rum med en skydedør, der giver mulighed for mindre børnegrupper. Stuerne fremstår lyse og hyggelige i deres indretning, med vinduer der giver et frit udsyn og godt lysindfald til stuen.

Udsmykning på stuerne er enkel og med en variation af billeder fra børnenes aktiviteter og de ting de selv har lavet. For visuel oplevelse, er billeder der understøtter børnenes forståelse for eks. hvem de er i børnegruppe med på stuen, årstidernes forskelligheder eller billeder der viser hvordan børnene skal vaske hænder.

Stuerne er indrettet så det giver børnene mulighed for at lege i forskellige legezoner eks. i børnehaven, område til konstruktionsleg, udklædning, spil, legekøkken / butik og kreativitet. Legeområderne giver plads til flere lege på stuen, og inspirerer børnene til flere forskellige lege.

Stuens rammer og indretning gør, at de voksne både kan være nærværende for flere legegrupper og være deltagende med mulighed for at guide de børn der har brug for en voksen. Hvert barn har deres egen skuffe, hvor de kan have deres ting.

I vuggestuen er indretningen tilpasset de mindre børn og deres behov for leg. Børnene har mulighed for selv at opsøge og tage meget af legetøjet frem som ofte foregår på gulvet. De voksne udfordrer og inspirerer børnene til lege sammen med andre børn. Børnene inviteres ind til forskellige lege og aktiviteter, hvor de kan mærke, se og føle eks. forskellige spil, former, farver og sanglege.

Institutionen har et område med byggepuder, som både vuggestue og børnehaven kan benytte. Institutionens rammer giver mulighed for at musik og sang kan forgå på alle stuerne eller i fællesrummet.

Personalet har en løbende dialog og refleksion på stuernes indretning og legemiljøer.

Vi ser hvordan det fungerer for børnegruppen, hvad er det de er optaget af? Og er der behov for ændringer af læringsmiljøet, ud fra hvor børnene er i deres udvikling, leg og fællesskaber. At være i inspirerende rammer inde og ude, der er fleksible og støtter leg og læring er afgørende for barnet.

Vi har haft mulighed for at evaluere på det fysiske og æstetiske børnemiljø ved at lave en børnemiljøvurdering. Det gør at vi bedre kan justere vores pædagogiske praksis og lave ændringer i læringsmiljøet ud fra børnenes perspektiv.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

For os handler det om at skabe en stærk og tryk relation til det enkelte barn, så det føler sig set, hørt og værdsat som det menneske det er. Vi gør alt for at barnet føler sig velkommen og tilknyttet til os og børnefællesskabet. Det gør vi ved at imødekomme barnet, fra det møder ind om morgen med smil og tilkendegivelser, da vi ønsker at få en følelse frem hos barnet, at det føler sig velkommen.

For os handler det om at barnet får skabt den basale tryghed og lyst til deltagelse, så det får mod på at komme med egne input til deltagelsen. Derpå oplever barnet sig som betydningsfuld og får en følelse af tilhørsforhold i fællesskabet. Ingen børn tvinges til deltagelse, men vi sørger for at invitere og skabe grobund for at barnet selv får lyst til at blive set og hørt. Vi oplever at selv børn i udsatte positioner, har mod på at deltage.

Eks. Fra 1 Vuggestuen og 2 børnehaven.

Eks 1. Eks på hvad en samling som er tydelig og velstruktureret kan gøre ved et barn: Ved at man gentager og laver det samme forløb dagligt, kan være med til at give et barn tryghed og selvtillid til at løsrive sig fra gruppen og tage egne initiativer. F.eks. når vi synger sangen "Lille Peter edderkop", spørger den voksne, hvem der har lyst til at tage edderkoppen, og lade den kravle op ad væggen. Barnet som nu føler sig så tryk i gruppen, tager edderkoppen, og lader som om, den kravler op ad væggen.

Børnene spejler sig i de andre børn, og får en oplevelse af at blive set og hørt af de voksne, som støtter op om barnets initiativer.

Eks 2. Især i garderobesituationen ser vi ofte, at jo mere selvhjulpen barnet bliver, jo mere opbygger barnet en større selvtillid, og får hermed lyst til at udfordre mere af sig selv. Alt dette imens en voksen sidder på sidelinjen og guider samt motiverer det enkelte barn. Vi ser også, at børnene spejler sig i hinanden, og får lyst til selv at blive bedre til at tage tøj af og på. Vi oplever, at flere af børnene hjælper, og støtter hinanden i tøjsituationen

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Det handler rigtig meget om at de voksne bringer sig selv i spil og positionerer sig efter behov i de forskellige legerelationer og aktiviteter. Vi skal som voksne forstørre det enkelte barns initiativer og give dem en følelse af at de bliver set og forstået, så de ønsker at tage del i det større børnefællesskab. De voksne skal fremstå som rollemodeller, og understøtte og inspirere børnene til at udvikle deres fælles spilleregler. Vi ønsker at udvikle positive relationer og lære børnene at føle empati for hinanden. Vi skaber små trygge grupper, hvor de kan øve sig og udvikle deres sociale kompetencer og hvor det giver det enkelte barn større mulighed og lyst at komme med egne ideer og input.

Vi har for øje at alle børn får en aktiv rolle i vores læringsmiljøer, og føler en grad af medbestemmelse og indflydelse på egen læring. Børnene bliver taget med på råd og de andre børn i gruppen lærer at være lyttende og give plads til at alle i gruppen bliver set og hørt.

Vi oplever at dette er med til at skabe nye relationer, og at børnene trives i fællesskaberne og tager del i dem.

Eks. Fra børnehaven.

Vi har planlagt at lege halefanger, denne leg indeholder flere elementer fra læreplanstemaerne, der er både noget kropsligt, sprogligt og socialtræning ved at lege denne leg. Børnene øver sig i at tage hensyn til hinanden og forholde sig til egne følelser men også andres. Nogen børn reagerer voldsomt og har svært ved når halen bliver taget, dette træner dem i at være i selvkontrol og mestre egne impulser og følelser. Når vi som voksne kan understøtte dem i legen og sætter ord på deres følelser, men samtidig giver barnet tryghed i at legen har visse spilleregler, opnår vi en udvikling og en forståelse af hinandens reaktioner i legefællesskabet.

Eks. Fra Vuggestuen.

For at læringsmiljøet går ind og understøtter den sociale udvikling på bedste vis, opdeler vi børnene i mindre grupper, og ud fra deres individuelle kompetencer. Dette gør vi for at børnene får en større samhørighed samt føler sig bedre set og hørt.

Når vi bla. spiller spil eller laver dialogisk læsning, er det altafgørende at vi er i små grupper, da det er her der opstår gode relationer blandt børnene, og det enkelte barn formår at føle sig set og hørt. Her får barnet muligheden for at tage egne initiativer i gruppen, og får dermed større lyst til at være deltagende. I disse små trygge grupper, lærer børnene efterhånden de sociale spilleregler at kende i og med, de opbygger et tillidsforhold til hinanden pga. den forudsigelighed og gentagelser, som de oplever i en sammentømret gruppe.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vi er i Moseengens Børnehus meget opmærksomme på barnets sproglige udvikling. For os er det vigtigt at sætte ord på det enkelte barns handlinger, så vi hermed får sproget bragt i spil så meget som muligt. Vi taler løbende med forældrene om deres barns sproglige udvikling, og om hvor de kan bidrage til udviklingen, så skabes en sproglig fælles opmærksomhed.

Vi prioriterer dialogisk læsning i vores planlagte temaer, så vi i små grupper får læst og skabt en dialog med børnene ud fra de emner vi arbejder med.

Vi arbejder ud fra de understøttende sprogstrategier og er meget i dialog med børnene, så vi opnår denne turtagning i samtalerne der udvikler det enkelte barns kommunikative kompetencer.

Vi synger og lærer rim, ofte med bevægelse tilknyttet, så det går i tråd med flere andre læreplanstemaer, samt vores idrætsprofil.

Vi skaber læringsmiljøer hvor børnene bliver inspireret af skrift eller billeder, der giver mulighed for at tage uddybende samtaler ud fra.

Børnene gør sig erfaringer med sprog og kommunikation igennem mange forskellige aktiviteter, men især også igennem legefællesskaber. Vi har derfor stor fokus på at byde ind i de legefællesskaber, hvor vi ser et særligt behov for at der blive understøttet den sproglige udvikling i legen.

Eks. Fra Børnehaven.

To piger laver sandkager i sandkassen, det er alle chokoladekager og de mængdeproducere dem. På afstand opleves legen ofte og den indeholder de samme sproglige elementer hver dag. Pigerne har en god relation til hinanden og det er tydeligt at de har det rart sammen. Her vælger pædagogen at gå ind og understøtte den sproglige udvikling hos pigerne ved at sætte flere ord på legen, ved at benævne nye og flere elementer

til legen, såsom måske i to skulle åbne et bageri med alle de kager? Hvad er der mon i kagerne, og den voksne benævner de ingredienser der skal til, for at skabe en kage.

Eks. Fra Vuggestuen.

Vi sætter ord på vores handlinger, og italesætter alt hvad vi siger og gør, da vi oplever at børnene har brug for gentagelser, for at kunne mestre sproget.

Ud fra vores forskellige temaer og aktiviteter, har vi for hver periode fem fokusord, som går igen, når vi holder samling og laver dialogisk læsning. Vi har de fem fokusord sat op på en tavle i form af billeder, så den voksne sammen med børnene kan øve og tale om disse udvalgte ord ift. Temaer.

Når vi går ture, snakker vi om de forskellige ting vi oplever. Her understøtter vi samtidig børnenes initiativer. Vi har fokus på at børnene lærer at aflæse hinandens kropssprog og mimik. Vi øver os i at sætte ord på vores følelser, som når vi er glade, sure eller kede af det. Her har vi mulighed for at benytte os at spejle, så barnet kan se sig selv.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så børnene får øvet og gjort sig erfaringer med at bruge kroppen og alle dens sanser. Dette går meget i tråd med vores idrætsprofil, som gennem bevægelse har til formål at udvikle barnets kropslige kunnen, kognitive udvikling samt sociale færdigheder.

Vi ønsker at børnene bliver livsduelige og får en følelse af at de kan mestre deres krops mange funktioner. Vi lærer børnene om kroppen, både hvordan vi er skabt, hvad den kan, og hvad der skal til for at fungere.

Det betyder også at vi har haft et særligt fokus på vores måltidspædagogik og den har været drøftet på flere personalemøder.

I Moseengens Børnehus skaber vi nogle gode rammer omkring det fælles måltid. Vi har fokus på at fremme børns trivsel, læring og udvikling gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer. Vi ser måltidet som et vigtigt læringsrum hvor børnene kan udvikle sine sociale og kommunikative kompetencer i samspil med andre.

Vi inddrager vores kostansvarlig Gitte, som kommer med input til de forskellige temaer.

Det kan være at hun sørger for at børnene får mulighed for at smage forskellige ting, så får de en bredere forståelse for, hvad det er de spiser eller drikker. Gitte er med til at understøtte de forskellige læreplanstemaer. Eks. Tema om OL hvor hun serverede mad der havde OL ringenes farver. Dette udvikler sproget, nysgerrigheden, interessen hos det enkelte barn, til at prøve nye ting og føje nye ord til deres ordforråd.

Vi har meget bevægelse i vores aktiviteter, men det er også vigtig for os at de også gør sig erfaringer med det at få deres krop op og ned i arousal. Dette kan f.eks. være, når vi har haft en formiddag med megen

aktiviteter, så lytter vi til afslappende musik, lydbøger, laver lege med børnemassage eller børneyoga, så børnene bliver fortrolige med at lege sammen, på en rolig og afslappende måde.

Vi er opmærksomme på at tænke socialtræning ind i alle vores bevægelsesaktiviteter, så der inddrages så mange læringsmål i aktiviteten som muligt. Her kan et eksempel være kædefanger, hvor der er megen kropslig bevægelse, men også en hensyns tagen og samarbejde til de andre i legefællesskaber.

Eksempel fra Børnehaven:

Vi leger smageleg hvor børnene præsenteres for surt, sødt, salt og bittert. Dette gøres ved at små stykker banan, grapefrugt, rosiner og andre smagsoplevelser tilbydes. Nogle børn er friske på at få bind for øjnene og gætte hvad der smages på, men dette er naturligvis frivilligt.

Eksempel fra Vuggestuen:

Når vi afholder rytmik, er det med de store vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn. Her arbejder vi med eventyret Bukkebruse, hvor vi både har rekvisitter og musik. En voksen sidder inde i rundkredsen, og opfører eventyret. Det visuelle fremkommer i form af diverse rekvisitter, der passer til. I stedet for oplæsning, synger vi eventyret. Når vi har sunget og øvet os på eventyret over en given tid, fremfører vi stykket i form af et teaterstykke, hvor børnene er aktører. Vi oplever at børnene profiterer af denne aktivitet, i og med at de implementerer det i deres små private lege i dagligdagen.

De voksne skal medvirke aktivt og engagere sig, så det smitter af på børnene, og de dermed får lysten til at deltage aktivt. De voksne agerer som positive rollemodeller.

Vi laver motorikbaner, som udfordrer det enkelte barns kropslige kompetencer, både det grov og finmotoriske. Det er her de skal få deres kropslige erfaringer i samspil med de andre børn. (Hvad kan jeg, hvad kan du). Den voksne skal understøtte barnet på sidelinjen, og være overengageret, når barnet oplever at tingene lykkes (eks når barnet går på line eller hopper ned fra et højt sted). Barnet oplever succes, og er i stand til at opleve glæde i form af bevægelse og kropslig udfoldelse.

Læringsmiljøet understøtter krop og bevægelse, ved at vi har stor fokus på selvhjulpen hed. Vi gør meget ud af at træne børnene i at tage deres tøj af og på. Få en større fornemmelse af egen kropsbevished.

Børnene skal selv prøve at kravle op og ned ad stigerne til puslebordet og til krybberne.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi har tænkt naturen ind i alle vores læreplansforløb, Vi har krible krable tema, naturtemaer hvor børnene præsenteres for hvilken forskellige naturoplevelser man kan opleve, og hvad de forskellige steder indeholder. Vi forbinder de ting vi læser og synger, med oplevelser i naturen, så børnene også får den visuelle og kropslige erfaring med. F.eks. synger vi om hesten, for derefter at cykle en tur ud finde en rigtig hest og måske røre ved den.

Vi har 6 christianiacykler i huset, der gør det muligt at komme rundt i alle naturomgivelser, så børnene ofte får mulighed for at opleve og støttes i at agere i naturen.

Vi bruger ofte ting fra naturen, eks. Rabarberblad, når vi synger om mariehønen, vi finder Søren snegl og Mariehønen evigglad i naturen og får derved skabt en forbindelse med det sproglige i sangen, til et visuelt og rigtigt billede af fortællingen i sangen. Her lærer børnene også at være i naturen og respekterer naturen og alle dens skabninger. De rører og studerer mariehønen, hvilke er med til at udvikler både deres kropslige bevidsthed, samt sproglige og kognitive udvikling.

Udelivet i børnehaven giver børnene en masse sansemuligheder. De har mulighed for at afprøve sig selv kropsligt, uanset om de er små og øver sig i at mestre at gå op ad bakken uden at falde. Eller om det er de større børn, der leger gemmeleg imellem buske og træer, eller kravler højt op.

Vi inddrager børnene i aktiviteter, såsom båldage, hvor børnene er med til at samle små grene til bålet, nogle børn øver sig med save, mens andre deltager ved at snitte grøntsager til bålmaden. De får erfaringer til elementer såsom ild og vand og hvilke adfærd der hører sig til i nærheden af bålet.

Eksempel fra Vuggestuen:

Vi gør stor brug af vores legeplads. Vi er nysgerrige på insekter, og snakker meget om de forskellige dyr, som lever ude i naturen. Vi snakker om hvilke dyr som lever i skovbunden. Der kigges på edderkopper og edderkoppespind, snegle som kravler på blade og mariehøns som kommer flyvende og sætter sig.

Vi følger de forskellige årstider, og snakker om de forandringer som de bringer. Eks om foråret ser vi hvordan bladene springer ud. Om sommeren finder vi blomster og planter. Om efteråret kigger vi på træer, og snakker om at bladene falder ned på jorden.

Vi benytter os af skov og strand i nærområdet.

Om sommeren cykler vi til stranden, hvor børnene får lov til at mærke sandet mellem tæerne, og soppe i vandkanten. Vi har spande og forstørrelsesglas med, så vi kan undersøge, hvad der lever i vand og på land. Vi finder små muslingskaller, som vi udstiller på plancher, når vi kommer hjem. Efter en hel dag ved stranden, hvor sanserne har fået frit spil, og børnene har udforsket og undersøgt, slår vi små telte op, som børnene sover til middag i.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Moseengen tager vi afsæt ud fra et eventyr, en bog eller andre æstetiske udtryksformer.

Børnene inspireres til at anvende forskellige materialer i vores kreative aktiviteter. Vi tegner, maler og understøtter børnene i at lave deres eget udtryk, når de er blevet præsenteret for forskellig kunst eller kreative indtryk. Børnene lærer i samspil med andre, at eksperimentere med, og øve sig på fordybelse i det kulturelle læringsmiljø.

Vi har mange forskellige traditioner i Moseengens Børnehus. Til påske laver vi forskellige kreative aktiviteter i små grupper. Vi klipper påskekyllinger eller maler æg i forskellige farver. Vi går tur i nærmiljøet og triller æggene ned af en bakke.

Vi har også fokus på det store børnefællesskab på tværs af huset. Vi går på fælles påskeægsjagt hvor børn fra vuggestue og børnehaven går sammen på jagt på vores legeplads. Vi synger "der har været en lille påskehøne", for bagefter at lede efter og samle chokoladeæg i en kurv. Børnene lærer at samarbejde og tage hensyn til hinanden og udsætte egne behov.

I temaet præsenteres børnene for eventyr og teater.

Eks. fra Børnehaven.

Vi har arbejdet med fyrtøjet af HC. Andersen. Børnene lærer om dansk kultur og værdier. Eventyret læses som dialogisk læsning i en lille gruppe hvor børnene byder ind ud fra deres sproglige kompetencer. Vi prøver sammen med børnene, at lave bordteater eller en forestilling, hvor alle opmuntres til selv at deltage. Man kan enten være med til at lave rekvisitter, eller udfylde en rolle i selve teateret. Via vores kendskab til det enkelte barn, har vi en stærk fornemmelse for, hvor meget eller hvor lidt at vi kan kræve af børnene. Alle har

en vigtig plads i fællesskabet, uanset hvordan man bidrager til processen. Vi øver replikkerne med børnene og det pædagogiske personale indgår også sammen med børnene i teaterstykket. Andre børnegrupper fra huset har været inviteret til forestilling, og det var en stor læringsproces for børnene. De lærer at stå frem for en forsamling og udfører en rolle i samspil med andre, derved lærer de processen i at være en del af et fællesskab der skaber noget større sammen.

Eks. Fra Vuggestuen og børnehaven.

Vi styrker vores fællesskab ved at holde fast i særlige traditioner, såsom Fastelavn, Påske, sommerfest, Halloween og jul. Ved at afholde disse traditioner opnår man en større forståelse for forskellige kulturer.

Til fastelavn kan børnene vælge at komme udklædte. Børnene er med til at dekorere en tønd, som hænges op på stuen. Her slås der "katten af tønd". Til sidst finder vi kattekonge og kattedronning. Om eftermiddagen spiser vi hjemmelavet fastelavnsboller, som vores madmor Gitte har lavet.

Til Påske holder vi påskefrokost, som er lavet af vores madmor Gitte. Børnene bliver præsenteret for traditionelt dansk påske mad, såsom fiskefilet, æg og rejer, karrysild, frikadeller mm. Bordet er pyntet med børnenes påskeklip. I denne periode er der en særlig fokus på farverne, grøn, gul og hvid. Børnene sår karse, som de enten spiser til påskefrokosten eller får med hjem.

Hver år afholder vi en sommerfest for hele institutionen. Hver familie tager en ret med, som bliver sat på et fælles buffetbord. Det er forskelligt fra år til år, hvilke aktiviteter der fremføres den dag. Deltagelse i dette fællesskab giver noget samhørighed, og gør at man får en bredere forståelse af hinandens kulturer, bla igennem mad eller aktiviteter. Til dette arrangement har forældrene mulighed for at blande sig, og være nysgerrige på hinanden.

Vi oplever at børnene har stor værdi af at se hvordan forældrene interagerer med hinanden.

Halloween:

Til halloween skærer vi græskar, og sætter lys i. Børnene bliver kreative, og klipper og klister pynt, som vi hænger op i vinduerne. I ugen op til halloween, bliver græskar også brugt til andet end at udhule og pynte. Madmor Gitte laver en masse spændende retter, som får uhyggelige navne, hvor hovedingrediensen ofte er græskar. Her får børnene muligheden for at opleve, hvordan græskar kan opleves gennem forskellige retter/smagsoplevelser. Plus at børnene stifter bekendtskab med farven orange i denne uge.

Jul:

Til jul mødes hele huset til fællessamling i fællesrummet hver fredag. Her synger vi en masse julesange, som børnene selv er med til at vælge. De større børn kan huske sange og julemanden fra året før. Vi har kalenderlys på stuerne, hvor vi snakker om hvilken dag det er, og hvilken dato, samt hvor mange dage der er til juleaften.

En af dagene i løbet af december, afholdes der julehygge for forældrene. Storbørnsgruppen går Lucia, og kommer rundt på alle stuer. Efterfølgende mødes vi stuevis og spiser pebernødder, brunkager og drikker gløgg og saftvand. Forældre har ved denne lejlighed, også mulighed for at snakke med hinanden.

Vores madmor Gitte planlægger en dag, hvor hele huset holder julefrokost, hvor der bliver serveret traditionelt dansk julemad, såsom and, flæskesteg, brune og hvide kartofler, rødkål, brun sovs samt kartoffel chips. En af de sidste dage inden juleferien i december, kommer julemanden altid på besøg til fællessang, hvor han deler lidt sødt ud til børnene. I denne periode er der her en særlig opmærksomhed omkring farverne rød, grøn og hvid.

Vi oplever, at vi ved at afholde vores faste traditioner og sammenkomster, opnår børnene en forståelse for egne og andres kulturer og traditioner, samt kendskab til danske højtider. Forældrene får ligeledes mulighed for at være en del af Moseengens fællesskab.

Evalueringskultur

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Det pædagogiske læringsmiljø er løbende under udvikling og skal tilpasses den aktuelle børnegruppe.

I Moseengen arbejder vi efter et årshjul hvor de forskellige læreplanstemaer indgår, i både vuggestue og børnehave. Strukturen for årsplanen er velfungerende og bruges i planlægningen for de mange aktiviteter der arbejdes med hen over året i hver børnegruppe.

For at sikre og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø, er der i året skabt plads til refleksion og evaluering af de pædagogiske mål og børnenes trivsel. Det er vigtigt at det daglige pædagogiske arbejde afspejler børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Der afholdes på skift ugentlige stuemøder, så hver stue har hver 14. dag, hvor personalet sammen kan reflektere over de i gang værende aktiviteter, børnenes trivsel og udvikling som forberedelse til den videre planlægning. Ligeledes er der på de fastlagte personalemøder, fastsat tid til både en fælles og en gruppevis

refleksion på temaer og læringsmiljøet. I årsplanen er der afsat tid til afdelingsmøder for børnehaven og vuggestuen på tværs af stuerne, hvor der reflekteres på læringsmiljøet.

Vi gennemgår vores rutiner og reflekterer sammen for at skabe de bedste udviklingsmuligheder for børnene i Moseengen. I vores refleksion har vi fokus på "om vi gør det vi siger i praksis". Eks. efter et eventyrtema, ser vi så børnene bruge fokusord og andre erfaringer i legen?

En gang årligt arbejder grupperne samlet om de pædagogiske mål, temaer og læringsmiljøet for hele institutionen. Det kan være på den årlige pædagogiske dag eller fastlagte personalemøder.

